

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többszöri hirde-
tésnél olcsóbb. Nyitlér
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Falcione Gyula emléke.

Szerény polgár volt ő. Se születési, se tudományi, se vagyoni arisztokrácia nem fűződik nevéhez; mégis több jót tett e városnak, maradandóbb emléket biztosított nevének, mint eddig Zombor szülöttei közül akárki.

Nem szükséges virágos irály, jellemének ki-domborításához; a nagy

szellem mind egyszerűen fönséges és azért tet-
tekben beszél.

1873. május 9-én Mihályi János, Sándor Béla, Karácson Gyula, dr. Alföldy Gedeon és Deák Zsigmond nem is sejtették, hogy egy kö-
rülbelül 80.000 frtos kulturálapítvány az, amit barátjuk lakában aláírtak. Ennek 6000 (1882-ben 6198 frt 89 kr) forintnyi évi jövedelme hat 600—600 forintos ösztöndíjra fordítatik.

Azt hisszük, hogy ezen száraz tények föl-
említése a legkésebb magasztalást is megszá-
gyeníti.

Egy évtizede lesz folyó évi július 3-án a
boldogult halálának.

E napot Zombor város értelmisége ünne-
peletlenül, a jótévő sírját koszorútlannal nem
hagyhatja.

De kivált gyorsan élő korunkban ezzel nem
tett eleget a kegyelet és hála legemberibb pa-
rancsának. Méltányos és üdvös, hogy a nagy-
lelkű férfúnak, mint gyűjtő példájú tanügyba-
rtnak képe, ott lebegjen mintakép, eszmény
gyanánt, ott, azon a terem falán, melyben városi
iskoláink képviselői tanácskoznak.

Nem a jeles tettehez arányos emlékről, csak
folyton szem előtt lebegő látható jelről, csak egy
szerény olajféménynek közadakozás utján való
megrendeléséről van szó. Ez a legkevesebb, amit
tennünk kell, ennyit minden tisztességtudó egyén
vagy testület megtesz lekötelezője, jótévője iránt.

Falcione Gyula ezen ösztöndíjat, a pályázó
zombori illetőségének kikötésével teljesen váro-
sivá tette. Hogy abból a szerbek és zsidók ki-
zárják, az a saját vagyonával való önrendelke-
zésijog szabad folyománya s valamint mi nem
szóljuk meg illetően alapítványait: úgy meg-
várhatjuk, hogy ha ezen ünnepét a kegyeletnek
nem szándékoznak is tettel előmozdítani, leg-
alább tüntetőleg nem húzódnak el tőle.

A kezdeményezés, a kivétel módozatainak
megállapítása: mindenesetre a városi római kath.
iskolaszék feladata. Feladata azért, mert az ös-
ztöndíj élvezetére jogosító felekezettek közül
helyben, egyedül a római katolikusoknak van
iskolaszéke és így tanügyi képvisellete; de kivá-
lólag azért, mert az ösztöndíjért folyamodók aján-
latában őt illeti meg az első nyilatkozat.

Hogy az ünnepélyt az egész intelligencia,
a tanügy minden barátja támogatni fogja: az
arra szóló buzdítástól fölment bennünket úgy a
konstatált alapítvány tiszteletet parancsoló nagy-
szerűsége, mint városunk polgárainak a kultur-
ügyek iránti egységes buzgalma.

A különféle tanintézetek, a volt és jelen-
legi ösztöndíjasok, bizonyára nem fognak késni
a szép alkalomnak pedagógiai kihasználásában.

A való érdemet elismerni, a hála gyakor-
lása által hasonló közáldozatokra buzdítani, a
nagy példák ből lelkesedést meríteni: mindenkor
nemes kötelemnek tekintette a becsülettudó kor-
szak és nemzedék.

A részleteket intézzék el, akiket illet!

Legyünk óvatosak.

Az 1876. évi árvíz rémletes új korszaka felé kö-
zeledünk: mindenütt nagy havazásokat jelez a sodrony;
saját érdemükben pedig éppen az 1876. évi téli időszakot
éljük. Édes hazánk bércecsúcsain ölnyi magasan
fekszik a hó, és a beálló kora tavaszi olvadások minden
bizonytalansággal hoznak reánk, s kivált a Duna, Tisza

és Marosmenti helységekre lesznek az elsők, kik a vész-
ben részesülni fognak. Készületlenül voltunk eddig
mindég, bízza, hát ha elvonul a vész anélkül, hogy
rombolásai nyomát hagyná hátra. De a kik így véle-
kednek, csatlakoznak, s a sok keresztül élt veszély
éberebb figyelemre taníthatna volna a hullámmal rend-
szeresen küzdőket. Sohase felejtsek el, hogy a remény,
hiu ábránd, mely mosolyogva emel, s játszva sujt; az
elővigyázat még senkit sem tett tönkre; de a remény
már többször cserbe hagyta az ábrándozókat.

A lefolyt január havi árvíz — mely még koránt-
sem érte el az 1876. árvíz magasságát, közelében két
töltés szakadást idézett elő, mely Zombor városára
nézve is veszélyes lehetett volna, kivált a monostor-
szeghi védgátzakadás.

Ezen védgát nem valami remekje a műszaki ké-
szítménynek; anyaga rossz, mert ártéri homoktalaj,
mely mindennek jó, csak töltésnek nem. Ezen töltés,
mint Apatinra vezető út is használatik, s miután a
fővény a sok esőzés folytán teljesen fellágyulva, a kere-
kek által, hordatik tova, oly mély nyomokat szokott
hátrahagyni, melyek a komolyan gondolkodót, valóban
bámulatra ragadják, hogy mikép lehet egy védvonalat,
melynek oly nagy ellene van, mint a Duna, annyira
elhanyagolni, hogy az egyes mélységek az egymétert is
megközelítik.

Ezen töltés iránya is cél tévesztett, mert a tervező
nem vette számba azon körülményt, hogy Monostor-
szegen a Duna majdnem félkör képezve a bal parton
iszonyu pusztítást és partszakadást idéz elő; s éppen
ezen pusztítás lett szem elől tévesztve; mert a Duna
folyó iránya a balpartnak törve, évente 5—10 méter-
nyi széles partszakadást idéz elő, s iránya kegyetlenül
rombol; — úgy, hogy távolsága ma a töltéstől alig
200 métert tesz ki.

A januári havi víz a töltést átszakította, a nyi-
lást nem sikerült elzárni, nem mintha az erre hivatott
közégek mindent mi hatalmukba és rendelkezésükre ál-
lott, föl nem használtak volna; — ők mindent, mi em-
beri erőből hitel megtehető, de a víz elem, s ott, hol
bőszülten keresztül tör, ott az emberi ész hatalmának
visszahúzódnia kell.

Ebből az a tanúság következik, hogy a töltéseket
minden év ősszel és nyarán meg kell vizsgálni, és ott
hol szükséges, javítani kell, — ha mindjárt karhata-
lommal is.

A szép hosszú ősz lefolyt, anélkül, hogy a véd-
tések csak a legkisebb javításban is részesültek volna,
s ezen elhanyagolt körülménynek róható fel a sokoldalú
védgátzakadás. — A védgátoknak a vizen kívül még
más ellenei is vannak, melyek a töltés belsejében elő-
ködnek: itt az ürge, egér, gyík, vakondok s más egye-
bek, sőt még a töltés lejtő oldalain legelésző marha is
több kárt mint hasznót idéz elő, s éppen ezért kívána-
tos, hogy a védvonalak kellő ellenőrzés alatt álljanak.
Igaz, hogy az 1840. IX. t. c. a védgátakat rendkívüli
oltalom alá helyezte, de a törvény szelleme nem bír a
sokak által óhajtott varázs erővel, hogy a megrongált,
vagy nagy mérvben kikoptatott s közlekedési utaknak
is felhasználást, s ez által elrontott töltéseket kijavítva,
a munkaköteleseket kötelezettségük teljesítése alul fel-
mentse. A védgát rendszer a mezei rendőrség uralma
alá tartozván, a közigazgatási törvény hatóságok fel-
ügyelete alá helyeztetett, és így az árvíz elleni véd-
vonalak jókarba tartása azon járás főnököt illeti, kinek
a területén ily védművek léteznek, s csak ott, hol az
ily védművek egyes társulatok tulajdonát képezik, azok
vagy maguk, vagy az általuk megbízott műszaki egyén
gyakorolja a felügyeletet, egyetértve az illető járás
főnökével, eleve megteszi azon óvintézkedést, melyet a
veszedelem megállítására célzottnak tart. Ha az árvíz
elleni védvonalak jó karban vannak, a társulat, vagy
esetleg a járás főnöke van hivatva a védvonalon szük-
séges javításokat még a vész beállta előtt idejekorán
foganatosítani.

A megyéknek ma műszaki tanácsos nem áll ren-
delkezésükre, legalább nem azon mérvben, mint midőn
saját felelős mérnökei voltak, kiknek tisztjükhöz tar-
tozott a védgátakat ellenőrizni, s a tapasztalt hiányok
azonnali helyreállítása iránt intézkedni.

A megyei magy. kir. államépítészeti hivatalok
saját teendőjükkel annyira elvannak foglaltva, hogy
más érdekelt tárgyakra figyelmet nem fordíthatnak;
de ezen hivatalok csak is az állam műveire tartozván
felügyelni, s így a védvonalak felügyelete a megyét,
illetve az egyes járásokat, mint azoknak tulajdonát
képező mű illeti, s így azoknak jókarban tartásáról
is ezek tartoznak gondoskodni. Hát lehet-e követelni
azt, hogy az amugy is munkával túlhalmozott járási
szolgabírák, még a védvonalak jókarban tartását is
ellenőrizzék, s azokat évente legalább is kétszer be-
utazva, — de nem a papíron, hanem a helyszínen —
az észlelt hiányok helyreállítását azonnal elrendeljék?
Ezt követelni egyik szolgabírótól sem lehet; s ha még
oly jó képzett egyén volna is, még sem szakértő, s
így a védvonalok megvizsgálása is csak az egyéni fel-
foglaláshoz mérten lenne. Hogy a töltések jókarban tar-
tassanak, arról megfélejtkezünk, de midőn már a vész
a küszöbön áll, akkor nyakra főre fognak hozzá a véd-
gátak fentartásához, jól tudva, hogy minden erő meg-
feszítés hiába való, mert az intézkedés kései; — kivéve
ha az áramlat kellő lefolyást talál, a midőn vész nem

fenyeget; de midőn rohamos tömegben érkezik a rom-
boló ár folyton növekedve; akkor tudni kell, hogy az
ily romboló árnak az emberi erő vajmi kevés határt
képes szabni.

Nem elég az az üdvösségre, hogy bármily anyag-
ból, sőt még homokból is töltést készítsünk; — a jó
anyagból épült töltés lassan ülepszik, mert a talaj
összeferriási rendszere lassabban halad; de a homok-
talajból épült töltés éppen semmi tartóssággal nem bír-
ván, a legesekélyebb vízmórnásnak sem képes ellent-
állni. — A jó és szilárd anyagból épült töltés vízdali
lejtője 1—3 legyen, az ily lejtővel ellátott töltésen,
a kisebb jégzajlások is, kivált ha helyel helyel jégvető
akadályt kötünk — akadálytalanul tova kúsznak. —
De elkerülhetlenül szükséges, hogy minden töltés, mely
készül, az észlelt legmagasabb árvízen fölül egy mé-
terrel magasabb legyen.

Ez által a töltés korona és víznek súlya a lejt-
oldalon függőleges nyomást gyakorol, mi a töltés anyag
összeferriásihoz és megtömörüléséhez nagymértékben
hozzájárul.

Töltések koronája 4 méternyi szélességen alól
soha se készüljön, mert az ily töltés sem a hullám-
nyaldosás, sem a hullámcsapdosásnak ellent állni nem
képes. Hollandban, miután a töltés talaja tiszta ten-
geri homokot képez, s ugyanezen talajból készülnek
a töltések is, mely sem a hullámnyaldosás, sem csap-
dosásnak ellent nem tudna állani, úgy a töltések ko-
ronái, mind annak vízdali lejtő 15 milliméternyi
vastag szalmafonatu gyékénnyel borítottak be és
hosszú faszögekkel erősítettnek le. Minden ház tartozik
ily szalmafonatu gyéként készíteni és előre nem látható
események meggátálása végett minden házban 5 hossz-
méter tartatik készletben.

Legcélszerűbb ha a töltés koronája 5 méter szé-
lességben készítették, lejtője 4—6 hüvely vastag humusz
réteggel lepeső alakban burkoltatik és fűmaggal be-
hintetik, mi által a töltés lejtő szilárdulva, úgy a víz
nyomásnak, mint a hullámnyaldosás, csapdosásnak és
a víz gyors átszűrődésének ellent állni képesek, ha a
kellő felügyelet szigorúan gyakoroltatik. Az ujonan
épült töltések, nem tömörülhetnek oly hamar, mint a
vasuti töltések, melyek folytonosan járó súly által
lenyomatnak. Az ujonan emelt védgátak az időjárás-
hoz mérten kisebb-nagyobb mértékben szoktak leülepedni,
rendes időjárás mellett az első évben 6—8, nedves
időjárásban, miután a talaj gyorsabban roszad, 15 hü-
velynyi süllyedést is lehet észlelni. De ha a töltés 6
évi nyugalmat élvezhet, akkor az egy méterrel tett
magasabb emelése a védgátunk teljesen elenyészik, s
akkor a célszerűség azt parancsolja, hogy a védgát
koronája ismét emeltessék föl az eredeti magasságra,
s ha az évente tapasztalt süllyedés, minden évben pó-
toltatik, akkor a teljes megülepéssel, a töltés ere-
deti magassága is megteremtett. Az árvizek járá-
sától függ az, hogy a védvonalak hol és mikor javi-
tassanak ki, s ha árvíz nem fenyegetik, akkor is minden
évben lesz mit rajta tatarozni; — árvíz veszélye után
pedig a roncsolások azonnal kijavítandók és minden
talaj földözés jó és erős furkózás által eszközlendő.

Ezredéves államiságunk óta nagyon keveset, vagy
jobban mondva semmit nem csináltunk, mert nem akar-
tunk a kulturállamok sorába lépni; boldog alkotmá-
nyosságunk 16 esztendeje alatt pedig — miután a
kultur állami létünket nemcsak szóval, hanem tettel
is fenhangon hirdetjük, az ezredéves mulasztásokat
egyszerre pótolni nem lehet; de tehetjük azt, hogy
mindenben lépést tartva, fokozatosan haladunk előre
és a mit csinálunk azt csináljuk meg jól, tartósan és
erősen, de oly áron, mely a közteher hordókat agyon
nem nyomja; s ha rendszeresen haladunk a kitűzött
cél felé, akkor minden bizonyosan fáradozásunk siker
is fogja koronázni, és végre valahára a folyammenti
nemzetgazdászati sebb és reményteljesebb öröm létre fog
ébredni, s bizton hajthatja az ember nyugalomra fejét,
még akkor is, ha árvíz által fenyegettetik, tudva
azt, hogy mit a tudomány pontos számítás után meg-
határozott és megteremtett, azt egykönnyen a romboló
ár el nem sodorhatja, ha szilárd alapon és elveken
nyugszik és vész idején a kellő felügyelet gyakoroltatik.
Azon megye, a mely egyik vagy másik anyafolyó
által veszélyeztetve van, s ha területén társulat nem
létezik, mely a megye területét az árvízről megóvjá,
akkor leghelyesebben cselekszik a megyei hatóság, ha
megyéjének címe alatt társulattá alakul; például:
Bács-Bodrogh megyei Duna védgátos társulat,
vagy Bács-Bodrogh megyei Tisza menti védgát
társulat. Ezen cím alatt bizottságokat választ meg minden
két vagy három járás részére és ezen bizottsági tagok
közé megyéje területén lakó, kitűnő s kipróbált gyako-
rlati tapasztalatokkal bíró m-rnökeket, azok lakhelyé-
hez képest beosztja. — Legjobb az ily bizottságokba
jöhíszemű vízipítészeket beosztani, kik tanácsukkal és
munkájukkal támogatják az egyes bizottságokat s hiszem,
hogy akadna talán elég jó hazafi még, ki megyéjének
szolgálatát szívesen felfogja ajánlani — a szükségleten
kívül 3 frt napi díj mellett. Ha a megye lakosainak
boldogságát így fogja kezében tartani, s az országos
tervezettel s megyéje területén észlelt árvíz magassá-
gok, szoros alapon nyugodt eljárást követ, melynek
alapján a folyton visszatérő árvíz veszélyektől, nagy
és kisbirtokosait végre teljesen megnyugtatta megvédi,

hogy ezek is valahára, a már rég kiérdemelt nyugalmat, élet és vagyonbiztonságot élvezve, nemzetgazdasági felvirágzásához és egy ürvendés szigorú s jobblétű alap megteremtéséhez hozzá láthatnak; akkor, de csak akkor fognak teljesebbé menni felejtetlen boldogult első nagy hazánk fiának ama szavai „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

A töltésekről mint közlekedési eszközről más alkalommal.

Myilas.

Hírek.

A m. k. igazságügyminiszter Hoffman Frigyes úvidéki tszki joggyakorlatot a zombori kir. tszkhöz adjegyzővé nevezte ki.

Pályázat van hirdetve Zentára a járásbírói, Újvidékre a kir. II. oszt. fővámbírói ellenőri állomásra.

A budapest-zimonyi vasut e hó 16-án fog átadni a forgalomnak.

A képművészeti társulat az országház-tervek bíráló bizottságába képviselőül Pártos Gyula műépítész, messzehírű földinkest küldötte ki.

Szent-iványi Ivanovits Pál, bajai orvos, f. hó 4. fényes estélyt rendezett, melyen a helyi és megyei értelmiség virágos jó kedvben várta meg a kukurikút.

A színház e heti játékrendjét a színigazgatók által előterjesztett tervezet alapján a műpártoló urak közvetkező állapotok meg: ma, kedden Az üdvöske (bérletben), szerdán „Nők az alkotmányban” vigjáték, (vagy „A felolvasónő”, „Melinda” és „A kórta keservei”) bérletben, csütörtökön Berki Ferenc javára bérlet szünetben Shakespeare „Hamlet”-je, pénteken szünet, szombaton „Boccaccio” operett (bérletben), vasárnap „Liliomfi” népszínmű (bérletben).

Pisztoly-párbaj volt pénteken reggel a közös hadsereg egy itt állomásozó főhadnagya és egy szabadkai ismert nevű fiatal ur között a bezdáni „Kozora” nevű erdőben. A segédke kétszeri golyó váltást állapítottak meg. A felek az öt-öt lépés advance igénybe vételével 15 lépésről löttek egymásra. A második lövésnél az ellenfél golyója a főhadnagy lábfejébe furdott, s egy érszakításával csontba ütődve a földre visszapattant. A sérülés nem veszélyezteteti az életet. A párbajra sajnálatra méltó összekocanás adott okot, mely a dalárda farsangi estélyén a táncteremben történt. Hogy az összekocanás határozatlan magánjellegű volt, azt azért említjük fel, mert a „Függetlenség” című fővárosi napilapban valami lelkiismeretlen levelező céltatosan úgy adta elő a dolgot, mintha szerencsétlenül járt főhadnagy, esküdt ellensége levén a magyarnak, nem nézhetne volna a sokszor megújított souper-csárdást, s a primást felszólította volna, hogy hagyja abba a játékot, mit az említett fiatal ur, ki épen előtte táncolt, rossz néven véve, e miatt a főhadnagy lábára hágott volna. Minthogy biztos forrásokból tudjuk, hogy az összekocanás oka egészen más természetű volt s a főhadnagyot a magyarok iránti ellenszenv vádjával a levelező a legméltatlanabbul illeti, a polgárság és katonaság közt nálunk eddig is fenállott kívánatos jó viszony érdekében szükségesnek tartjuk a „Függetlenség” levelezőjének ezen légből kapott és rossz-akaratra való állítását megcáfolni.

A Szeleose külvárosi óvoda felszerelésére eddig e következők voltak szívesek kegyes adományaitak beküldeni: Esztergamy Borbála 2 frt, Bartal Stefanie 2 frt, Vadász Gizella, Lippert Erzsébet, Bereckó Borbála, Esztergamy Hermin, Szauerborn Borbála, Buday Etelka, Thim Antonia, gr. Engelschhausz Katalin, Dalmay Cecília, Dalmay Klementin, Raisz Ida, Wolf Terézia, Joksmann Izabella, Gallé Friderika, Wolf Mária, Parcesics Franciska, Városhy Paulina, Husvéth Mária, Margalits Izabella, Molnár Anna urnök, Tárcay Jozsef k. a. és Frendly Mihály ur egy-egy forintot. Összesen 26 frt. (Befejezése következik.) Zombor, 1883. febr. hó 10-én, dr. Margalits Ede, növegyleti titkár.

Újvidéken árverés lesz e hó 16-án Vesits R. 3705 ftra b. ingatlanaira, Titelen május 9-én Szegedinacz Péter 2205 ftra b. ingatl.

Új zenemű. Táborosky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megjelent: „Ujra” Eredeti Csárdás, Feleki Hugótól ára 1 ft.

Beküldetett. A kórház előtt a város verethetne járókát; mert az mégis csak abszurdum, hogy maga mulasztja el azt, amit másoktól követel. Odajáró közegei, hogy nem vették ezt eddig észre? — r—s.

A zombori rom. kath. tanítónő-testület által folyó hó 4-én a szegény tanulóknak javára rendezett piknik tiszta jövedelme felülfizetések folytán 80 forint, mely összeg gyümölcsözőleg a takarékpénztárba helyeztetett. A jótékony cél iránti tekintetből felülfizettek: Ádám Sándor 1 frt, Beke Gyuláné 5 frt, Czifrusz Ferenc 2 frt, Czinkler Gyula 3 frt, Déván Róbert (Apatinból) 4 frt, Esztergami Borbála 5 frt, Fejér Gyula 4 frt, Frey Imréné 1 frt, Gartnerné 1 frt, Gfeller Ferenc 1 frt, Gräff Nikáz 3 frt, Kirchnerné 2 frt, Kis István 2 frt, öz. Knittelné 5 frt, Kuzmics Lajos 1 frt, Lang Flóriáné 1 frt, Maczicz Lajosné 1 frt, Ormay N. 1 frt, Oracsics József 1 frt, br. Podmaniczky Armin 4 frt, Rédey Lajos 1 frt, Schmausz Endre alispán 3 frt, Szalay Károly 1 frt, Sztrilics Zsiga 1 frt, Városhy Károly 4 frt, N. N. 2 frt, Virter Károly 1 frt, Volarics Dániel 1 frt, Zavisits István (Becséről) 4 frt. Fogadják e nemesszivű felülfizetők hálás köszönetüket. El nem mulasztadjuk ez uttal Herczenberger urnak is, ki a célt tekintve a rendes áron jóval alább játszott, köszönetünket nyilvánítani. Zombor, 1883. február hó 10. A rendezőség.

A kereskedő ifjak budapesti társulatában dr. Kanyorsky György, a tudományegyetem theologiai karában a keleti nyelvek tanára, nemes-militáris földinkest, érdekes felolvasást tartott „A számok symbolikájáról” A szellemes és mulattató ötletekkel teli kis értekezést igen nagy közönség hallgatta. A felolvasás főleg a három és hét szám bibliai és történelmi jelentőségével foglalkozott, érdekes példákkal és idézetekkel. A rokonszenves és ügyes felolvasást a hallgatóság sok tapsal és éljenzéssel tüntette ki.

Czegbejegyzések. König Sámuel alkusz Petrovozzelön, König szül. Klein Amália 2000 frt készpénzbeli és 1099 frt 40 kr. ingóságban hozománya bej. az úvidéki kir. trvszéknel dec. 31. Beck Zsigmond Janková-

con, bej. a szabadkai kir. trvszéknel dec. 7. Lugumerski Plato fűszer- és vegyesárukereskedő Zomborban bej. u. o. január 18. Fuchs György gabonakereskedő Cservenkán, bej. a zombori kir. trvszéknel jan. 11. Kohn Lázár vegyeskereskedő Feketehegyen, bej. a zombori kir. trvszéknel jan. 18. Rothmüller Ignác gabonakereskedő Uj-Verbászon, bej. a zombori kir. törvénytörvényesnél jan. 18. Petrováci önszegélyző pénztáregylet mint szövetkezet, keletkezett 1882. jun. 27-én, bej. az úvidéki kir. trvszéknel dec. 31. O-Uj-Soóvéi takarékpénztár Uj-Soóvéen, keletkezett 1882. febr. 15-én, bej. a zombori kir. trvszéknel dec. 14. Wramits és Rosenfeld Cservenkán, vegyeskereskedő bej. a zombori kir. trvszéknel január 18.

Hirdetmény. Bács-Bodrogh megye árvaszéke részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint f. évi február hó 1-től kezdve az összesített megyei árvapénztárból 6% kamattal mellett jelzálogilag biztosított kölcsönök következő feltételek mellett ad, u. m.: 1) Kölcsönök földbirtokra, vagy házra adatnak, becsértékük egy harmadáig, erdőknél és szőlőknél becsértékük egy hatodáig, első helyen való bekebelezés, vagy a korábbi hitelezők részéről az elsőseg átengedése mellett. A földbirtok vagy ház tulajdonjoga és teherállása, legujabb keletű telekkönyvi kivonattal, a becsérték hiteles adótelekkönyvi (kataszteri) kivonattal és az adókönyvvel, házaknál becselési okmánnyal, a tetteleges birtoklás pedig, községi bizonyítvánnyal igazolandó. 2) Az adóselevél — a kölcsönt megszavazó árvaszéki végzés kézbesítése után — közjegyzői okirat alakjában állítatik ki. 3) A megszavazott kölcsön utalványozása csak akkor rendeztetik el, ha az adóselevél a telekkönyvi bekebelezést igazoló hiteles telekkönyvi kivonattal bemutatattatik s a kölcsön megszavazása napjáig terhelő adók, kincstári követelések, és a kölcsön bekebelezéséért járó illetékek kifizettettek. 4) A kölcsön csak Bács-Bodrogh megyebeli földbirtokra és házakra adatik, és p. 500 frttól 1000 frt-ig 1-től 5 évig, 1000 frttól 3000 frt-ig 5 évtől 10 évig, 3000 frttől 5000 frt-ig 10 évtől 20 évig terjedhető törlesztési időre; az ily kölcsönök legkisebb összege 500 frtban, a legnagyobb 5000 frtban állapítatik meg. A kamatok félévénként előre fizetendők. 5) A szabályszerűen felszerelt kölcsönkérvények Bács-Bodrogh megye árvaszékéhez intézendők. Kelt Zomborban, Bács-Bodrogh megye árvaszékének 1883. évi január hó 31-én tartott üléséből. Zákó Péter árvaszéki elnök.

A petrovózzelöli magyar ólvasókörnek bálbizottsága m. hó 28-án adta be a szinte m. hó 17-én az olvasókör könyvtárának javára rendezett bálnak jövedelméről a számadást az olvasóköri közgyűlésnek. A köz jó érdemes pártolóinak, akik becses adományaikkal által körünk könyvtárát szaporítani óhajtották, van szerencsénk a legmélyebb köszönetünket nyilvánítani. A felülfizetett összeghez a következők járultak: Nagy Pál 1 ft, Szabó János huszár-örmeester 1 ft, Fischer M. Bernát 50 kr, Hajdu Szilveszter 50 kr, Fischer Mór 50 kr, Funk Mór 50 kr, Tripolszky János 50 kr, N. 1 ft, N. 50 kr, Illy Erzsébet k. a. 50 kr, Adler József 50 kr, Péter Lajos 50 kr, Mráz István 50 kr, Sümeji János 50 kr, Ekkert Gyula 50 kr, Szenté István 20 kr, Varga István 1 ft, Dr. Deutsch Adolf 1 ft, Kramaries Imre 50 kr, Schüssler János biz. elnök, Hajdu Szilveszter egy l. jegyző.

Cégtörlesek. Kramer T. Szabadkán, törölt. u. o. dec. 30. Jacob Leopold Uj-Soóvéen, törölt. a zombori kir. trvszéknel jan. 18. Fuchs testvér Cservenkán, törölt. a zombori kir. trvszéknel jan. 18.

Sokak bravur. Egy béregi sokak egy szárnyas kányát hozott haza, ugyanazon alkalommal az ott levő sokakok közül egy sokak fráter vállalkozott, hogy ő azt a kányát 15 liter borért meg eszi. Neki esvén a szegény állatnak, élve kezdette kopasztani és falni, hiába krárogott, kegyelmet kérve, mire ő azt felelte: „Elég csibét ettél, most rajtad van a sor”. Meg is ette elevenen; ezzel meg nem elégedvén — mondá az ott levő sokakoknak, még akarok valamit enni, mire egy sokak vagy 4 éves dohányzacskóját kivette, itt van edmeg ezt is 5 liter borért azt is megette. Sajnos, most az utolsó kenetet óhajta, megmaradásához nincs remény. (B.)

A „Bácska” idej 4-ik számában megnyitlterezett Zombori Gyula, kevés tagot számláló magyar szintársulata f. é. január hó 25-től 31-éig Katymáron tartózkodott és öt este „lelkes kis közönség” előtt, szép pártolás mellett játszott.

A katymári olvasókör f. é. január hó 24-én sikerült táncvigalmat tartott, mely alkalommal a kör jegyzője által kitett aláírási íven a könyvtár javára 11 frt gyűlt össze.

Új zenemű. Rózsavölgyi és társa m. kir. udvari zeneműkereskedésében megjelent és kapható Merkler Andor „Lujza Gavotte” című legujabb szerzeménye. E furesa illemáncot — minő mai napságban oly ritkán iratik — mint csinos kiállításával, úgy behizelgő könyved játszi dallamával, a zongorázó közönségnek a legjobban ajánlhatjuk, mert méltó pendantja az annyira népszerű lett Stefania Gavotténak. A mű Coburg Luiza kir. hercegnőnek van ajánlva, ki az ajánlatot a megszívélyesebben fogadta és a fiatal szerzőnek külön kihallgatáson fejezte ki elismerését. Ára 80 kr.

Almás járási takarékpénztár részvénytársaság cég alatt Almás községben pénztárat alakult, mely 50000 frt alaptőkével, — miből 30 százalék tényleg be van fizetve — megkezdte működését.

A dunagőzhajzási társulat forgalmi igazgatósága tudatja velünk, hogy az árufelvétel e hó 7-én egyelőre csak a Budapest és Belgrád közötti állomásokra nézve nyitlatott meg.

A lefolyó vízmennyiség lehető pontos kiszámítására kellő adatgyűjtések végett utasította a közmunka-

miniszter a folyamamérnökséget, hogy a jelenlegi nagy víz alkalmával, vagy a mennyiben ez már elmúlt, vagy még be sem állott volna, — a felügyelőtől alá tartozó folyókön oly helyeken, a hol nagyobb számú normál-szelvények találhatók, a nagy víz szintét egymástól rövidebb távolságokban fixirozzák. Az ekként fixirozott pontok azután a nagy víz elmulta után valamely ismert magasságu állandó ponthoz kötve pontosan bejelentendők, a megfelelő keresztmetszelvek felveendő, mely adatokból az illető vizállásnál másodpercenként lefolyó vízmennyiség kiszámítandó.

A tűzkárbiztosítás terén észlelt visszaélések megszüntetése tárgyában, a kereskedelmi miniszteriumban működött értekezlet megállapodásait — mint a „N.”-ban irják — a kereskedelmi miniszter nem szándékszik törvénybe iktatni, hanem e helyett a tűzkárbiztosítással foglalkozó társulatoktól, a bizottság megállapodásainak betartására, kötelező nyilatkozatokat vétenek, a törvényhatóságok pedig a megállapodásokról értesíteni, s azok ellenőrzésére közrendőreleg fognak utasítani. Törvényhozási uton csak azon esetben fogna intézkedés tétetni, ha a társulatok nem fogadnák el kötelezőleg a megállapodásokat s a tűzkárbiztosítás terén ismét fordulnának elő visszaélések.

A szabályi kaszinó saját pénztára javára f. hó 1-én tombolával összekötött táncvigalmat rendezett, melyről épen nem mondhatni, hogy az utolsó közö tartozott. Mig a meglehető szép számban összegyűlt közönség idősbjei a „boroska” mellett mulatgattak, az alatt a táncteremben eszeveszetten folyt a tánc. — Mondanunk sem kell, hogy a táncrendben a „kóló” is szerepelt, melyet mint eredeti szerb nemzeti táncot a jelenlevő fiatalok kivétel nélkül meglehetősen járta. De a „csárdás” sem hiányzott, s a magyarszerb fiúk és leányok olyan lelkesedéssel járták, mint akár melyik tőről metszett magyar. A kedélyes vigalom mindvégig a legjobb hangulatban folyt le. A talpalávalót Patzak Jóhirnevű úvidéki zenekara huzta.

Beküldetett. Eddig Zombor városában az intelligencia, ugy az iparosság is kalap dolgában, az itthelyi kalapkereskedők szeszélyéhez volt kötve; mert melesleg legyen mondva, — „szabott ár” kimondása dacára is alkuba bocsájtkozának ezen urak a bevő közönséggel, s ugy sózták az emberre a főre váltó — csupa élelmességből — amint ő kelmáknak tetszett. De örömmel vesszük tudomásul, hogy helybeli két derék kalapos iparosunk, Szeifert és Kaity, egyszer valahára ráadta magát arra, miként közös erővel a n. é. közönséget, szakavatott tapintatossággal megválasztott jó kalapokkal, illő ár mellett, lesznek szívesek kielégíteni. Ki ezt nem hiszi, tessék csak annak a Koszanić féle házban levő üzletükben ezen derék és becsületes iparosainkat felkeresni és ott a fentiről meggyőződést szerezni.

Gyászlap. Hamvazó Szerda urhölgy gyászba borult szívvel jelenti Farsang urnak, az adósságcsinálás tanárának, a korhelység alapítójának, a dorbézőlök atyamesterének, a szerelmes lányok szívkövetítőjének, az üres pénztárcák titkárának, a „Szomjas torok” egytel elnökének szomorú halálát, mely febr. 6-án éjjeli 12 órakor végkimerülésben történt. A temetés holnap este a Macskanyöször helyiségeiből lesz. A requiemet a nagybőgő temetés alkalmából a „Pokol” mélyszéges fenekén 8-án tartotta meg a gyászoló hangász familia.

Sztanisicson az elmúlt héten az antisemitizmus szavakkal tört ki, u. i. „vidám paraszt legények itták a hegylevét” s édes mámorukban „a csap után végig-végig” nem sokáig ordította „ki a zsidókkal”, — de tetlegesség nem történt, mivel zsandaraink hamarjában a torkukba szakasztották a szót s saját módszerük szerint bántak el a hetvenkedő legényekkel.

A zombori takarékpénztár évi rendes közgyűlését Mártoni Károly ur elnökle alatt tegnapelőtt tartotta meg, ez alkalommal a felügyelő bizottság és a választmány felének újbóli megválasztása és az évi osztalék megállapítása után jótékony célokra a következő összegek lettek megszavazva: A zombori magy. növegyletnek 100 frt. A zombori szerb növegyletnek 100 frt. A zombori izraelita növegyletnek 75 frt. A zombori rom. kath. iskolaszéknek, szegény iskolás gyermekeknek cipőkkel ellátására 50 frt. A zombori gör. k. iskolaszéknek 50 frt. A zombori izraelita iskolaszéknek 25 frt és a zombori takarékpénztár által gyűjtött árvaházi-alap javára 603 frt 8 kr. Ezenfelül a takarékpénztári tisztviselők és szolga jutalmazására 690 frt. Összesen 1693 frt 8 kr.

Beküldetett. Böles elővigyázatból a színház előcsarnokában való dohányzás is szigoruan meg van tiltva. Hogy e tilalmat senki meg ne szegje, arra eddig egy rendőr ügyelt fel. Ujabbban az előcsarnokba rendelt rendőr az előadás megkezdése után távozik, s így némelyek, különösen a felvonások között, zavartalanul füstölnek az előcsarnokban. Sőt többen azt is látták, hogy az előadás után a kifelé tóduló közönséggel telt előcsarnokban némelyek gyufával gyújtottak szivarra, s ezáltal a hölgyek ruháit veszélyeztetették. Kérjük a t. rendőrkapitányságot, hogy közegeit a kellő felügyelésre utasítani sziveskedjék.

Jutalomjáték. A klasszikus tragédiák kedvelői örömmel vehetik híret, hogy Berki Ferenc, szép tehetőségű színészünk, csütörtöki jutalomjátékára Shakespeare „Hamlet”-jét választotta. Berki kiváló képességei és a buzgalom, melyet a szereplők betanításában kifejt, biztosítanak az iránt, hogy az előadás élvezetes lesz. Nem kételkedünk, hogy a közönség a színház megtöltésével ez alkalommal is ugy kitünteteti az érdemest, mint első jutalomjátékán.

Sztanisicson f. hó 7-én az antikatholicizmus dugta ki fejét a zsákból — ha ugyan annak lehet nevezni, — s pedig akként, hogy a zsidó gyermekek pálcával addig ingerkedtek a kath. iskola ablakainál mig nem ezt betörték. A feljelentés megtörtént a községi elöljáróságnál.

Tóth József ókanizsai bíró f. hó 9-én felfüggesztetett.

Beküldetett. Sztanisicson Klein Hermannak Számi nevű keztüben sétáló gavallér fia Schaffer Samu zsidó bírónak Mörice nevű 17 éves fia társaságában, a rom. kath. iskola ablakát világos nappal készakarva verte. Van rá 5 tanu. Az ügy a községi bírónál van.

F. hó 1-én lett az apatini járásbírósnál kihirdetve Drach Antal káplánnak Almuslin Sándor zsidó

szatós elleni becsületsértési perében az ítélet. — Vád lott a becsületsértés s rágalmazás vétségében bűnösnek mondatott ki, s 40 fnt pénzbírság, nemfizetés esetén 4 napi börtönrre és arra lett ítélve, hogy az ítélet indokaival együtt a „Bácska“ című lapban vádolt költésére közzé fog tétetni. Vádlott felebbezett és aztán panaszos is.

Botrány. Egy zombori kinestári tisztviselőnél körülbelül két hó óta szolgáló svájci dada vasárnap délután 4 óra tájban az árnyékszékben egészséges gyermeket szült. A bíróság dolga lesz kikutatni, vajjon véletlenségből vagy az anya hibájából történt-e, hogy az újszülött a pócegödörbe esett. Az anya a szülés után szobájába vándorolt, de a történetekről senkinek sem szólt. A házi cseléd nemskára az árnyékszékbe mentén, a gödörből gyermekírást hallott, mire azonnal a rendőrséghez futott s az esetet feljelentette. Csakhamar megjelentek a helyszínén dr. Hável és Pávlovits orvosok, valamint a rendőrség több közege s a szükséges intézkedéseket minden irányban megtették. A gyermeket a gödörből még élve kihúzták és anyjával együtt a kórházba vitték. Az eset híre gyorsan elterjedt a városban s épületen beszéd-tárgyaló szolgálta a szolgálóknak és iskolás gyerekeknek, kik a szentháromság téren csapatokban tárgyalták a történeteket.

A szabaddkai kereskedelmi- és iparbank január havi összforgalma 911,306 fnt 26 kr.

Biboros főpásztorunk azon alkalomból, hogy f. évi jan. 1-én hatályba lépett az 1879. 18. t. c., mely a magyar nyelvnek minden népiskolában való köztanításáról szól, az 1—6 tanítóval bíró iskolák számára órarendet adott ki. Mondanunk sem kell, hogy benne ügyes kombináció utján elég idő jut a magyar nyelvre anélkül, hogy más tárgyak ezt megszenvednék.

A cservenka-ó-uj-zivaci takarékpénztár tavali tiszta nyeresége 16,009 fnt 50 kr.

Uj cég. Id. Birkás István fakereskedő Szabaddkán, bej. u. o. dec. 30.

Helyreigazítás. A színház helyiségeiben f. hó 1-én tombolával egybekötve rendezett táncvigalomról közölt jelentés pótlásául illetőleg kiigazításul szolgáljon, hogy az ott elősoroltakon kívül felülírtatott még Páros Gyula 3 fnt s ezenkívül a tombola-táblák eladásánál túlfizetés fejében befolyt 1 fnt 40 kr. A tombolanyereménytárgyak küldőinek névsorában pedig Dr. Czvetkovics Péter helyett Dr. Sztójkovic Péter olvasandó. Zomborban 1883 febr. hó 12-én. A rendező bizottság nevében: Podmaniczky Armin báró bizotts. elnök. Városv László, b. titkár.

A színházi bál tiszta jövedelme pénzben és beruházásban a fentiekben kívül épen 200 kerek forint volt.

A „Dalárda“ húshagyókeddi táncos estélye minden ízében sikerült. A Dalárda ma Zombornak lepnépszerűbb társas egylete s méltán; és e közbecsülést ép oly féltékenyen őrzi, mint amily sok iparkodással érdemelte ki. A bohókás zenedarabok, a megszokott precízió az énekekben, a kedélyes otthoniasság: sokáig kellemes emléket képez a jelenvoltaknak. A vendégsereg mekkora-ságáról csak az bir tiszta fogalommal, aki alul fölül látta a termeket. Az első négyest 76 pár tipegte. Michelits vendéglős a vendégek iránt úgy közvetlenül, mint a rendezőség által tudtára adott kívánságok pontos teljesítésével közvetve, kiváló figyelmet tanusított. Arról nem tehet, hogy a számoló csapos legény, akit legkevesebb illet meg a borralaló, mert nem szolgál, a visszajáró 10—20 kroat módszeresen elszelbelte.

Hewessy Hortensia urhölgy f. hó 9-én Vajszkán elhunyt. Ritka derék, művelt nő volt.

Beküldetett. Rendőri kihágások címen K. jegyző által bejelentett moholi tisztos ur egyének, jobbmodu gazdák, békés polgárok, a farsangi három napokban, nem kevesebb mint 18 szekéren 60—70 takart majd kipirult, majd elsápadt fővel vándoroltak Adán keresztűl Zentára a szolgabíróhoz, hova máskor némelyek örömet mentek — és most el nem is követett józan-talanságról üdvösséges prédikációt hallgatni. — Magasztalólag nem szólhatunk az újabb hozzáik is behozott moholi szokásokról, nem nevezhetjük ezeket szigoru rendőri eljárásnak, hanem leginkább egyesek irányában basáskodó ellenséges indulatnak. Súlyos vád, községi rendőri panasz emeltetett minden rendű, tisztességes ember ellen, ki tíz órán tul — legyen az helybeli vagy utas vendég — a fogadóban maradni, s beszélgetni merészkedett. Még nappal is veszedelmes a nagyvendéglő ebédlőjében kávézni másnak akkor, midőn az 1., 2., 3. pénzen szerzett magas vendég ott jelen van. Ott, hol zajos korcsmai mulatozások, lopások, veszekedések, utcai zavargások tetőpontját érték, ott volna értelme ama rendőri rendelkezéseknek. Nálunk erre csak az önkény találhat okot.

Hétfőn délben 16 előkelő ur ember jött össze derék alispánunk lakásán avvégre, hogy egy zombori közművelődési társulat alakítását megbeszéljék és a távozó színészet után beálló társadalmi holt évadot megelénkítve, az értelmiség számára érintkező fórumot teremtsenek. A szép eszme egyhangulag helyeseltetvén, alispán ur elnöklété alatt Kozma László, Grosschmid Gábor, Radics György, dr. Margalits Ede, dr. Molnár István Lajos és Müller Gyula urakból álló előkészítő bizottság küldetett ki indítványtétel és kezdeményezés végett.

A szederfák csonkítása.

A selyemtermeléssel annak alapfeltétele, a szederfa tenyésztése is örvendetes lendületet vett az utóbbi években. Mindazonáltal nem tagadhatni, hogy gazdaságunkban még mindig bizonyos előítéletek uralkodnak ez utóbbi ellen.

Ez előítéletek az okszerű gazdálkodás követelményeivel szemben nem állhatnak ugyan meg, és előbb-utóbb meg kell hogy szűnjenek, azonban fejlődő selyemiparunk jövőjét határozottan a legnagyobb mérvben veszélyeztetni képesek.

Ezen előítéletek kiválóan a következő két indokra vezethetők vissza; u. m.:

1. hogy a szederfa gyümölcsöt teremvén, nemcsak a levelek, de a gyümölcs leszedése alkalmával is a körülötte fekvő gabonákban önkénytelenül is kár okoztatik, — s hogy

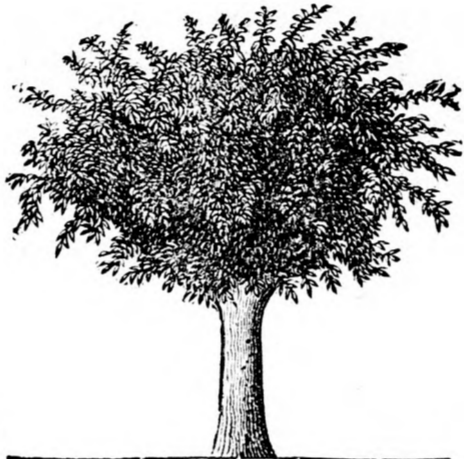
2. a szederfa, a körülötte fekvő veteményre árnyékok vetvén, annak kellő megérését gátolja.

Nem is szólva mindazon előnyökről, melyek az említett fontos iparág szempontjából, de általános nemzetgazdasági tekintetben is a felhozott nehezteleseket ép a szederfákkal szemben ellensúlyozni képesek: különösen hangsúlyoznunk kell, hogy az említett hátrányok mindazon fák — illetőleg gyümölcsfák ellen felhozhatók, melyek vetések közelében vannak ültetve. — Ezen neheztelesek ellenében a gyakorlat azon egyszerű óvszert ajánlja, hogy az ily fák nem volnának közvetlenül a vetés mellett ültetendők, hanem igenis a vetésektől kellő távolságra, az utak mellé, továbbá legelőkre és más kopár, másképen haszonvetetlen területekre. Különben is az ily kopár homokos helyeken semmi fa sem díszlik jobban a szederfánál, s ezen fák sokoldalú hasznosíthatásánál fogva az ily területek semmi más ültetvény által nem tehetők annyira jövedelmezővé, mint ha szeder ligetkékké alakíttatnak át, a mint ez Somogy és Tolna vármegyék némely vidékén észlelhető.

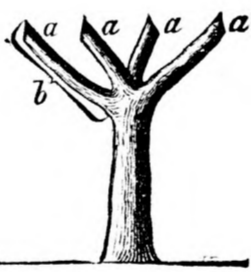
Ha azon — viszonyaink közt egyenesen követelt — rendszert akarjuk követni, miszerint az utakhoz tartozó és az utak árkaik tisztítására szükséges keskeny területek, melyek egészben véve mégis nagy nemzetgazdasági tökélet képviselnek, ne hagyassanak parlogni, hanem fák ültetése által, mint közvagyon, közéleokra felhasználásnak: akkor ép ezen célra a szederfák egyelőre jelen viszonyaink közt — midőn a nemesebb gyümölcsfák tenyésztésére és megóvására a kellő szakértelem és előszeretet még alig található fel, — tán előnyösebbek fognak lenni bármely más fáknál, épen azért, mivel ezek még a vetések mellett is kevesebb kárt okoznak egyéb fáknál, feltéve, hogy rendszeresen gondoztatnak és kivált rendszeresen csonkíttatnak.

Miután a szederfáknak a selyemtenyésztés igényei által is követelt csonkításában rejlik most kimondott állításunknak igazolása, és miután a csonkítás mikénti eszközése kiváló fontossággal bír — a szederfák csonkításáról valamivel tüzetesebben kell szólnunk.

A csonkítás a téli hónapokban ejtendő meg akként, hogy a fa ágai levágatnak, — miként azt az ábrán láthatni.

Szederfa csonkítatlan állapotban.

Csonkított szederfa.

Szederfa a csonkítás után.

E műtétnél ügyelni kell arra, hogy a levágás ott eszközöltessék, a hol a nyesedék 15—20 cmtérnél nem vastagabb, mert különben a vágás által ejtett seb a fa életét felemésztené. Ezen szabálynak szigoru megtartása mellett legelőszzerűbb az ágat tövétől mint egy 50—80 cmetérnyi magasságban levágni, mint ez az ábrán b) alatt látható. Ügyelnünk kell, hogy a metszés részsunt történjék, mert ezáltal az esővíz szabadabb és tökéletesebb lefolyást nyer, — valamint arra is, hogy a vágás teljesen sima legyen, törés vagy hasítás nélkül, mit legjobban lehet elérni, ha két oldalán fűrészszeljük az ágat. Ezenkívül szemelőtt tartandó, hogy az ágak lehetőleg egyenletesen vágassanak le.

Ily eljárás mellett a szederfa magassága ritkán fogja meghaladni lombostul együtt a 3 métert, koronájának szélessége pedig alig 1 1/2, legfeljebb 2 méternyi teend, teljesen kinőt állapotában is, mi a csonkítás után 2—4 év alatt következik be. Megemlítendő még, hogy a levelszedés éppen május végével történik, s így a fa a gabonák érése idején majdnem teljesen lomb nélküli áll, a mi magában véve oly előny, melylyel egy más fa sem bír.

De továbbá előnye ezen eljárásnak az is, hogy az ily csonkított fa csak csonkítása után a 4—5 ik évben terem egy kevés gyümölcsöt, tehát oly időben, a midőn csonkítása már újra eszközölhető.

Az ily fák levelei hasonlíthatlanul több táperővel bírnak a selyemérek táplálására, mint a nem csonkított fák levelei, végre az ily alacsony fákról a levelszedés hasonlíthatlanul könnyebb, és így a fa körül levő terület is alig tiportatik le, kivált ha a fák az utterület külső szélétől 1 méternyire állanak, mint ez az állam által eszközölt újabb ültetéseknél elvül tekintetik.

Ami a szederfa ültetvények csonkításának turnuszát illeti, legelőszzerűbbnek látszik azt 8 évre szabni, úgy, hogy évenként az állománynak 1/8 ad része kerüljön nyesés alá.

Ily 8 éves turnuszokra beosztott ültetvénynél a csonkítás alá eső ágak már annyira megerősödtek, hogy azok kisebb szerszámfának is, de különösen tűzelőfának alkalmasak Faszegény vidékeken ez a szempont kiváló súlylyal bírhat. Ott, a hol — mint pl. a Bácskában is — az utak befásítása többnyire szederfákkal történik, a helyes csonkítási rendszer alkalmazása mellett a lemetszett ágakkal a községi lakosok

tüzelő anyagbeli szükségletének jó részét fedezni lehetne, s ezáltal hova tovább kiszoríthatnák, a gazdasági tekintetben szerfelett hátrányos szalmaüzelés.

Ezen szempont természetesen csak akkor bírhat valódi jelentőséggel, ha az utakhoz tartozó területek — az igazság követelményeinek megfelelőleg is — közvagyonnak tekintetnek, és azok használata épen azon legszegényebb néposztálynak jut, mely egyéb tüzelő hiányában leginkább van utalva a szalmaégetésre.

Ha ezek után meggondoljuk azt, hogy — nem is említve Olaszországot, hol a fejlettebb selyemipar a selyemtermelést a mezei cultura egyik legjövendelmesebb ágára emelte, — Ausztriában is, nevezetesen Görz vidékén, egy-egy szederfának csupán levéltermelése 50—60 krt jövedelmez: nem lehet közönböseknék lennünk egy oly dolog iránt, mely viszonylag oly szép jövedelemmel jutalmazza a ráfordított csekély költséget és előmozdít egy fontos iparágat, melynek meghonosításán már annyian fáradoztak.

Bezerédj Pál,

kormánybiztos.

Tekintetes szerkesztő ur!

„Bácska“ hasábjain rövid idő alatt három cikk jelent meg sztanisicsi tudósításokkal, s azokban előszeretettel foglalkoznak a tanügygyel, mi magába véve igen dicseretesen volna, ha az ügy szerete vezetné a cikkezőt, de fájdalom nem úgy találjuk, noha ezt megérdemelné egy ilyen szép és nemes feladattal díszekő ügy, mint a milyennel az iskolák átjában bírnak, hogy egész komolysággal szóljunk hozzá; mert a tanügyi létre nagy befolyást gyakorolnak az ilyen megbeszélések; munkára ébresztik a szunnyadó erőket; a nevelés terén előforduló kérdések megvitatása által az iskolák erkölcsi és anyagi állása emeltetik és fejlesztetik.

E nemes cél elérése lebegett a nemzet és egyesek szeméi előtt is, midőn roppant áldozatokkal járult és járul az iskolák fentartásához, hogy ezen ifju nemzedéknek, a nemzet ezen reményének szívébe és keblébe idejekorán a vallást s tiszta erkölcsöket beplántálja s csepegtesse; annak észbeli tehetségeit a haladó kor igényei szerint úgy mívelje és fejlessze, hogy azok egykor a társadalmi életben lelkes buzgó fiai az egyháznak; jóra való polgárai és hasznos munkásai lehessenek a hazának. Ezen és nem más alapon állhat fen s virágozhatik az állam, miért minden jó honpolgárnak kötelessége tehetsége szerint a cél előmozdításához járulni, ellenben valóságos bünt követ el, ki ezt bármely uton-módon megakadályozza.

Három cikkező foglalkozik Sztanisicsal. Az első Csonopláról keltezett bevallja maga, hogy híreit a piacon szedte, ahoz tehát nincs is szavunk, de a másik mely Sztanisicsról van keltevez, tartózkodó állásunkból kilépni kényszerít, neki megy az iskoláknak, s azokat minden felügyelet és gondozás nélkülinek állítja, midőn azt írja: hogy az iskolások teendőiket a nagy hideg miatt nem teljesíthetik. Mi, kik ha nem is naponta, de igen gyakorta ellátogatunk az iskolába, az egészről csak annyit tapasztaltunk, hogy a tágas és magas iskolák nagyobb hidegben nehezen melegszenek föl; de azért szabad e egy jámbor község vagy iskola előjáróit hanyagságról vagy mulasztásról vádolni akkor, midőn azok minden lehető megtesznek és elegendő fűtő anyagról gondoskodnak, s ha az oda-rendelt fűtő egykor vagy máskor kevésbé felel meg kötelességének, lehet-e azért az előjáróságot kérdőre vonni, s egy községet pellengére tenni? mely a tanügy javára legujjabban is oly nagy áldozatokat hozott mint Sztanisics. Ez 1881. két palotaszerű iskolát tanítóakkal épített; 1882. ismét egyet alapjából felépített, azonfelül 9 iskola fentartásához járul, mi egy ily szerény község ritka buzgalomról tanuskodik. Mindez dicseretre méltó, s nem becsnérlésre.

A harmadik cikkező pedig Néparát címe alatt sok tarka-barka dolgokat összehordva, vagdalózik egy darabig jobbra-balra, végtére ő is neki ront az iskoláknak, rágódik annak külső héján, anélkül azonban hogy annak lényegébe bocsátkoznék, s így megtámad egy becsületes honpolgárt nemestette miatt. Egy néparátnak jobban kellene ismerni egyéneit és azok cselekedeteit. Minthogy pedig kikiró ur ennek bírtokába nincs, felhiva érezzük magunkat azt tudomására hozni, hogy a megtámadott egy kitünő iskola-barát, kinek mását a nép soraiiban nem könnyen találjuk, s megmondjuk azt is, mi a néparát ur szerint az ő nagy vétke. A megtámadt egyén azon férfit, ki az iskolai ifju nemzedéket, melynek száma pedig a 700-at meghaladja, nem egyszer, sem kétszer, hanem akár-hányszor egytől-egyig mind iskolai tanszerekkel megajándékozta; ez az egyén az, ki vizsgák után ezen apró honpolgároknak 100 frton felüli áldozattal egy szép majálist szerzett.

Most már térjünk át az incriminált tette. Ezen iskolabarátnak egyetlen egy fia megnősült, atyai örömben megemlékezett az általa kedvelt apró honpolgárokról, az iskoláskorról, óhajtván azokat is atyai örömben részesíteni, megbeszélvén a dolgot velünk is, és nyilvánítá, hogy e célra vett almából és dióból mindegyikét szeretné részesíteni, ráadásul egy pohár bort is kapjon mindegyik.

Ha egy-két pajkosabb fiu a sorrendből kilépve s a felügyelőt megcsalva, többször jelenik meg az ivókán, s ez nekie csakugyan megárt, vajljon ezért a jötevő iskolabarátot szabad e bűnvád alá helyezni, s epébe mártott tollal az egészet felfújni? Mondottak után öszintén megvalljuk, mi hajlandóbbak lennénk a kipellen-géztet polgárnak a tisztos Néparát címet adni, mind cikkező urnak. Sajnos, hogy nevének eltitkolódása miatt megfosztatunk azon szerencsétől, hogy időnkint jó tanácsát kikérhettük volna. Nem tartozunk azok sorába, kik cifra hangzatos szavak után hoznak ítéletet, mi csak a szép és nemes tettekből következtetünk. Ennyit a tisztelt olvasó közönségnek tudomására hozni az igazság érdekében kötelességünknek tartottuk.

Sztanisics, 1883. február 9-én.

Goldschark,
iskolaszaki emék.

Ujvidéken, 1883. február 8-án.

Az ujoncozás helyben f. é. ápril 6-ik, 7-ik és 9-ik napján lesz. Az I. korosztályra nézve 205 ujonc van összeírva. Ezek felosztatnak 1) Nemzetiségekre nézve: magyar 43, német 65, szerb 83, tót 9, sokác 4, orosz 2) Vallásra nézve: róm. kath. 94, gör. kel. 65, evang. helveta 19, evang. ágostai 15, héber 11, gör. kath. 1. 3) Hivatásukra nézve: egyetemi hallgató 11, közép iskolai tanuló 10, papnövendék 1, tanító 1, gazdasági tanuló 1, vincellérképezés 1, gyógyszerész 1, kereskedő 24, iparos 63, földész 17, napszámos 43, szolga 10, kapás 4, halász 4, hajós 1, képfaragó 2, nyomdász 2.

A felhívott ujoncok között 48 nem tud sem olvasni sem írni, kik feloszthatók következőleg u. m. 1) Nemzetiségekre nézve: magyar 14, szerb 26, tót 6, német 1, sokác 1. 2) Vallásra nézve: róm. kath. 15, görög keleti 26, evang. ágostai 5, evang. helveta 2. 3) Hivatásukra nézve: iparos 7, földész 16, napszámos 19, szolga 5, kapás 1.

Az ujoncok között eddig 20-an önkénytelen belepétek a hadseregbe, miért is a kiállítandó ujoncok száma az I. korosztályban 185 egyénre terjed. A sors-huzás f. hó 17-én leend.

A helybeli népolvasókör évfordulóját f. hó 5-én ünnepelte társas vacsorával és kivilágos kiviradtig tartott táncokkal. A multság igen népes volt, csak éppen azok hiányoztak, kiknek számára a kör alakított s kik lassankint ki is maradoznak s magukat a tagságból kitoröltetik. Hogy hol kell ez idegenkedés okát keresni, azt az illetékesek igen jól tudják. A törekvés szép és jó, de az eszközök alkalmatlanok.

A már mult levelemben érintett s apátképviselel ellen intézett „pamphlet” igen nagy port vert fel. Minden testület igyekszik rosszallását kifejezni, és derek, feddhetlen képviselőknél Bende Imre apát urnak bizalmat szavazni. A „pamphlet”-nek szerzője halhatatlanná tette magát, mert városszerte azon egy hiszem uralkodik, hogy ily orvvadászatos pimaszságot, csak egy a nemzetiség és becsületből teljesen kivetkőzött egyéniség irhatott.

F. hó 10-én városi képviselő testületünk ülést tartand, melynek tárgya egy helyben felépítendő selyem-fonóda és selyemgyár ügye leend; — a gyűlés eredményéről jövő levelemben.

Az utak most oly rosszak, hogy a zombori posta 3 nap alatt ér ide.

F. hó 12-én megnyílik a Dunán a közlekedés és folyó hó 16-ika körül a vaspálya. No de már alig is várjuk.

O-Szivac, 1883. február 9.

Becses lapja tudomást vett már arról, hogy itt helyt a létesítendő kisdudóv-egyesület építési alapja javára tombolával egybekötött táncestélyt rendeztetett.

Ezen táncestély mult hó 24-én tartatott meg, és minden várakozáson felül jól sikerült, tekintélyes összeget szolgáltatván a kitűzött jótékony célra. A rendezőség megbízásából nekem jutott a szerencse, hogy becses lapja útján az estélyen részt vett közönségnek és különösen a tombola-nyeremény tárgyakat ajándékozott hölgyeknek, valamint a felülfizetőknek nemesszívű áldozatkészségükért köszönetet mondjak és a felülfizetéseket nyilvánosan nyugtázzam.

Az összes tisztajövedelem 115 frt 46 kr., mely összeg az itteni takarékpénztárnál gyümölcsözőleg elhelyeztetett.

Felülfizettek: borsodi Latinovits Gyula, Zsupanszky Lyubomir, dr. Neugebauer Dávid, Neugebauer Adolf, Löbl Jakab, Löbl Vilmos 3—3 frtot; Markusz Adolf, Nikolits József, Schuller Mór, Harlikovits János, Eiman Károly 2—2 frtot; Jovánovits Mladen, Pollák Izsó, Bruck Károly, Ödry András, Teuchman Jakab, Szilberhorn Bálint, Penzinger János, Ambrasits György, Eiman Elek, Ribiczey Béla, Neugebauer Sámuel, Milasinovits György, Perlesz Sámuel 1—1 frtot és Balázs Imre 50 krt. A belépti díj fejében beküldtek: Hettesheimer Imre és Schvarcz Józsefné 2—2 frtot. Midőn az illetőknek jótékony adományaikért, melylyel a felállítandó kisdudóvoda alapkövét tették le, a rendezőség köszönetét ezennel kifejezem.

Maradtam tisztelttel
Ribiczey Béla.

Színház.

Hétfőn, február hó 5-én, Bodor Etel javára új szerepeltetéssel Szigeti József „Rang és mód” című drámája került színpadra közönség előtt. A színházat ezzel a darabjal nyitották meg és pedig igen jó sikerrel. Elég dicséretet téhát, ha azt mondjuk, hogy a hétfői előadás általában nem állt mögötte az elsőnek. Clarisset Nyilvai Irma, Bannai Gerőt Aranyosy, Irmát Bodor Etel játszotta.

Kedden a daletélyre való tekintetből nem volt előadás.

Szerdán Schweitzernek egy magyarosított vigjátékát adták. Címe: „Budapest.” Ajánlotta e darabot, hogy a nemzeti színház műsor darabja. A ki nálunk végignézte, az mind azt a meggyőződést szerzhette, hogy e művet Budapesten is csak a kitűnő színészek menthetik meg néhány jobb alak művészi bemutatásával. A cselekvény és szerkezet egyaránt gyarló. A magyarosítás sem sikerülhetett teljesen, mert a vigjáték „vörös fonal”-a nálunk nem létező társadalmi viszonyokból sodródik. Egyes szerepek nem jó kezekben voltak, s akik a javára vállalkoztak, nem feleltek meg feladatuknak. Aranyosy Békés Zsigmondot szintelenül játszotta. Tarján Erzsébet (Klára) legsikeresebb igyekezetet fejtett ki. Egy szóval győngy darab, győngy előadás. A német vigjátékokból minél kevesebbet kérünk.

Csütörtökön Tarján Erzsébet jutalmára a „Nőuralom” adatott, még pedig jelesen. A jutalmazandónak jelentékeny pénzajándékot adott át a szorgalmas szerepléséért hálás közönség.

Pénteken „Don Caesar de Basan” adatott. Jól játszanak; de ki látta, ily kis közönséget egymásután 8 napig agyon mulattatni?

Szombaton, febr. 10-én színpadra került „Dunanan

apó és fia utazása” 3 felvonásos vig operette. Dunanan (Ujvárosi Albert) részönt, eltekintve attól, hogy több helyen a duettek ép miatta nem sikerültek, főval Patroklussal (Matusekné Emma) együtt szerepét jól töltötte be; csak hogy utóbbinak tagjártatása és mozdulatai túl szegletesek voltak. Tympanon (Tiszai Miksa), Lespagnol (Nyiregyházi Vilmos) és Astrakan (Kiss Sándor) már több ízben tapasztalt könnyűség és kellemmel énekeltek. — Pamda (Nyilvai Irma) a divatárusnők szokott kacérsága, és dicsérendő jókedvvel párosult esengő tiszta hangjával tapsvihart idézett elő. Leokadia (Tarján Erzsébet) rokonszenves különösen ezuttal meglepő érces hangja mely általános tetszésben részesült. A kardalok eléggé sikerültek voltak, a zene észrevehetőleg javult.

Vasárnap, febr. 11-én adatott „Marsca, az ezred leánya” népszínmű 3 felvonásban. — Komori Fülöpöt (Dobó) teljesen átértett szerepében jól alakította, Sculteti vén huszárörmeester (Sághi) alakja önkénytelenül is eszükbe juttatja Petőfi János vitézét, híres és érdemeiben megőszült hőst. Marsca (Nyilvai Irma) sikerült játéka derűtséget idézett elő. Mondhatni hogy ez volt eddig a legsikerültebben adott népszínmű. Polez.

A „három napok.”

Ritka szent részeseül olyan megtiszteltetésben, a milyben a három farsang testvér. Sem vértanuk (legfőleg itt-ott véres jelenetek tanui), sem szüzek nem voltak, ünnepeiket mégis a legnagyobb kegyelettel üli meg a nép, talán az egész világon. Az azonban nem tudhatja senki, hogy régtől fogva maig sok csodát művelnek. Ugrik ilyenkor még a sánta is — a hogy bír, és kinyílnak szemei az örökké álmós szolgának is. A 13—14 esztendőes gyerkőc e napokban meglelt férfiavátódiát, a mennyiben zápfogára téve a suszterkabanuszt ereszti a bodor füstököt, iszik és szilajkodik mint egy rendes lump.

Bachus templomai a csapszékék, reggeltől estig és innét reggeltől telve vannak tiszteltővel. Eső, hó vagy bokáig érő sár, egy legényt vagy leányt sem tartanak vissza e napokban. Hát haldokló édes anyja kérése otthon marasztalná-e a lányt a táncból? Talán még az sem.

A nagy kocsma tájékán legnagyobb a sürgés-forgás. Itt legények jönnek egész uton pajkoskodva, amott leányok cammognak a nagy sárban marokra fogva szoknyáikat, hogy az ünnep színhelyén csinosan jelenhessenek meg. Ben a vendégszobában dühöng a féktelen kedv. A cigányok irgalmatlanul dögönyözik száraz fájukat, hogy az ember kolerát kap gonosz nótáik hallatára. A legények „ihaj! csuhaj!” akkorákat kurjantanak, hogy az ablaküvegeket páni félelem fogja el, a mestergerenda fölemelkedik és az időközben sarokba állított nagybőgő ajultan zuhan a földre. Legnagyobb kint kint azonban a padlónak kiállnia: ha száz lelke volna is kigázolná a zúgó talpu táncosok. Hamvazó szerdán csakánnyal és vermelővel kell róla a sarat fölszagatni, hogy a bejövők a gerendákba ne verjék fejüket. És ez így tart három nap és három éjjel, mintha csak attól félnének az emberek, hogy szerdán vége lesz a világnak. Dehogy lesz, legfőleg a szilaj kednek.

Hasonló jeleneteknek szemtanuja az ember minden kocsma környékén. A különbség talán csak annyi, hogy a kisebb kocsmaiban a 14—15 esztendőes legények és a südő lányok járnak.

„Hová mész, Borisz, estére táncolni?” kérdi egy iskolás leány a pajtásától. „A Bojcosékhöz”, válaszolt emez. „Oda nem érdemes menni, tegnap ott voltam, de én egy tamburára meg olyan hitvány gyerekek közt nem is birtam táncolni. És gondold csak, a tamburának 4, a szobáért meg 5 krajcárt kellett fizetni. Gyere inkább a Csicsákékhöz, ott legalább hozzánk illő legények lesznek, nem gyerekek.”

Ugyan mitféle legények lehetnek azok? Hát olyan vad gyerkőcök, kik az után egymást sárba taszítják, hogy az ajtóhoz közelebb juthassanak; olyanok, kik most tanulják a káromkodást, és azt tartják a legde-rekábbnak, a ki legoifrábban el tudja keríteni. Tanulnak legénykedni.

Az idősebbek csak úgy piano isznak, míg egyik-másik csöndes butaságba esve, el nem alszik, vagy az asszony haza nem zavarja őket.

E napokban szegény vagy szomorú embert keveset látni, de annál több részegét.

A templom sem egészen üres. Az öreg anyókák és egynehány ájtatos érzelmű ember ott marad az isteni tisztelet után is, és énekekben vagy imádságban öntik ki lelküket. A kényes fülű kritikus ugyan nem nagy tetszéssel hallgatja, hogy az éles hangú előénekesnő után néha négy oktávval alább és hamis hangon szól a visszhang, de az Isten, ki nem a hangokat, hanem a szívet vizsgálja, az ájtatos nép egyszerű, szívből fakadó énekét nagyobb tetszéssel fogadhatja, mint a legjobb karmester vezetése mellett betanult quartettet, melyben „üvölt a discant, bűg a bassó.” Arany.

Az iparszabadság által eltörölt céhrendszer még a vallásosság emelésére is nagy befolyást gyakorolt. Gyönyörű volt látni azt a rendet, melyet az egyes céhek követtek, mikor a számukra kitűzött órában a szentség imádságon megjelentek. Ennek most vége, a templomok üresebbek, de a kocsma népeesebbek, mint az előtt.

Mai napság csupán csak az egyház tesz valamit a farsangi kicsapongások ellensúlyozására, a világi hatóság kevés gondot fordít a kihágások fékezésére.

A magyar ember szentségtörésnek tekintené a farsangi három szent napon dolgozni. Megüli e napokat, mint a karácsony vagy husvét napját. X. urhoz beállít a kocsisa teljes díszben farsang kedden, hogy eressze őt el a kocsma. „Még a . . . -ba! Fogj be és a szőlőföldet fölszántod.” De kérem, tejes ur, ezen a nagy ünnepen?! — „Micsoda ünnepen? hisz nincs ma ünnep, hanem bolondok napja.” — De kérem nem dolgozik ma senki, csak én dolgozom? Kinevet a világ. — „Egy-kettő, a mit mondtam tedd!” Kiment a kocsis nagy búsan a földre. Megigazítja az ekét, hogy majd szánt. Nem lehet. Az eke nem megy a földbe világért sem. Haza megy tehát és elpanaszolja urának a tör-

ténteket. X. ur ráförmed keményen, hogy őt bolonddá akarja tenni. „Majd megnézem én, hanem tudom Istentem a nyakad közé verem, ha farsangi kedved van. Kimennek a földre. A kocsis neki akasztja az ekét és csodák csodája! az nem fog. Össze-vissza vizsgálja a gazda az ekét, hogy talán valami hibája van. Nem talál semmit. — Tudtam én ezt előre, szól a kocsis, hogy ünnepen a puha földbe sem megy az eke.

A mint haza értek, X. ur elmondja a csodás eseményt egyik másik barátjának, kik el is mentek a különös eke látogatására. Bele fogódzott kettő-három és húzta, nem fog, nem fog. Eljutott a hír a szomszéd parasztemberhez is, és kíváncsi volt látni a babonás ekét, át ment. A mint ott húzták-vonták a bűvös szerzőmöt, a jó szomszéd így szólalt meg: „Má tejes uraim, én azt csudálnám ha ez az eke fogna. Hát nem látják, hogy a kerekei ki vannak cserélve. A mely kereknek a borozdában kell járnia, az van igazítva kívülre.” A bizony! álmékkodtak a bírálók. „De már erre iszunk egyet, barátom!” szól a gazda.

Es valóságos ünnepet tartott a háznál. A Pista kocsis se szántott az nap.

Tanulhat ebből az én kedves volt s z o m s z é d uram is.

NYILTTÉR. *)

Nem akarom itt vitatni, mennyire egyeztethető össze a tisztesség fogalmával szerkesztőt és közönséget koholt valótlanosságokkal traktálni akarni, hanem azért hát szép öcsém, aki azt az egynehány sort három hét alatt kiíratad, hogy bizonyos sötétben hurog baglyok hátmögötti vijjogásának éretlen elmékedéseiddel kifejezést adj, fogadd el tőlem a figyelemzetést hogy a tollat nem szószátyárkodásra faragták, és, hogy nem illik a névtelenség köpenyegébe bújva hazugságokat világgá röptíteni. Egyébként legyen meggyőződve úgy x. y. ur, valamint mindazok, kik a szóban levő iratot az „árnyékvilágba költözöttnek” hitték, hogy ez az irat mindennek dacára is eljuttott rendeltetése helyére, nem azért hogy ott csillag hullást okozzon, hanem igen azért, hogy tanúságot tegyen azon férfiu derekasságáról, akinek x. y. ur még saruit megoldani sem méltó.

Csantavér, febr. 9.

Szánthó József,
öreg professor.

Sztanisicsi „Népbarát”-nak.

„Bácska” 6-ik számában Sztanisicsról „Népbarát” alirással egy levélben „Rogó” nevenem is foglalkozik az a pseudo „Népbarát”; s hivatkozik arra, hogy én, a „Rogó” sztanisicsi „méltányos panaszokat, dolgokat” írom meg e becses lapnak.

Kijelentem, hogy nem vagyok az ő „humillime Rogója”, s az ellen pedig, hogy nevenem mintegy bizonyítsa a levelében összeirt holmik határozottan protestálok.

Rogó.

Nyilatkozat.

Ezennel kijelentem, miszerint én azon egyént, ki a „Bácska” című lap 6-ik számában „Népbarát” álnév alatt Sztanisicsról mindenféle hazugságokat összehordott; alávaló gaz rágalmozónak tekintem mindaddig míg azon „zsídó schuszter” nevét nyilvánosan nem közli, aki valaha nekem csak egy ütést is dolgozott.

Es hogy egyuttal gyáva pimasznak ne tekintsem, ezennel felszólítom, hogy a „Bácska” f. évi 8-ik számában tegye köze igazi nevét, hogy vele egyebekre nézve érdemlegesen leszámozhassak.

A kinek van bátorsága a nyilvánosság előtt mások becsületében gázolni, az, ha nem akar gyávanak tekintetni, tudassa ha van, becsületes nevét is.

Kelt Sztanisicson 1883. február 9.

Drach Antal.

Јавна захвала.

Долнописани Одбор овим се најучтивјеје захваљује гђи Катини Крајновић г. Кости Радуловићу г. Теодосији Поповићу, г. Петру и Ники Вукићевићу, удовој Анни Георгијевић, Николи Бугарском, Младену Гергуровом, Сими Викару, Светозару Јагеровићу, Др. Сими Павловићу, Др. Јовану Вујићу и Прочицу, што су му драговољно уступили своје лепе ствари, којима је сала декорирана при Пик-нику била.

У Сомбору 4. Фебруара 1883.

Одбор за украшење.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

756 sz.

1883.

Pályázat.

Az 1-ső Csajkás járáshoz bekebelezett Kovil-Szt.-Iván községben elhalálozás folytán megürlt község jegyzői állomásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állomással 500 frt fizetés és 150 frt lakbér van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, kik folyamodni óhajtának, hogy kellőleg tetszerelt folyamodványukat folyó évi február hó 25-ig a titeli szolgabíróshoz nyujtsák be.

Titelben, 1883. évi január hó 29-én.

Nikolics,
szolgabíró.

Gazdasági szerelvények eladása.

A bérleti viszony változása miatt következő

gazdasági szerelvények, takarmány és gabnafélék

a feketehegyi pusztán szabad kézből eladók: jármos ökrök és lovak; egy Marschall-féle locomobil; ekék, fogas boronák és egy vetőgép; igás szekerek, kukorica-morzsolók, szélrostatk, parasztkocsik, tizedmérlegek és egy buzatisztító (Trieur). Minden a legjobb karban. Mintegy 60,000 églá; 55 öl cseréppel fődött kukoricagörék. Többféle takarmány: széna, szalma stb. Zab, árpa és kukorica, összesen mintegy 3500 métermázsa. Végül tavaszi buza, muhar és köles. Bővebb felvilágosítást ad a **pusztán lévő gazdatiszt** vagy a tulajdonos: **ROHEIM N. Zomborban.**

3-1

HIRDETMÉNY.

A folyó február hó 1-től érvényes 1883. VII. t. c. szerint takarékpénztáraknál elhelyezett mindennemű kamatozó betételek után 10%-lél kamatadó fizetendő.

Az alóljegyzett igazgatóság a takarékpénztári választmány határozata alapján ezennel értesíti a betevő közönséget, hogy a zombori Takarékpénztárnál minden eddigi vagy ezentúl történendő betételek után a 10% kamatadót sajátjából fogja fizetni és hogy azontúl is a **magánfelek betételei után 5% kamatok, az árvapénztári, iskolai és más jótékonyági alapok betételei után pedig 6% kamatok** fognak minden levonás nélkül számíttatni és fizettetni.

Az ingatlanokra adandó kölcsönök, a leszámított váltók és értékpapirokra adandó előlegek után ugymint eddig, évi 7½%-lél kamat és iratdíj fog számíttatni.

Zombor, 1883. évi február 12-én.

A Zombori Takarékpénztár igazgatósága.

5389. sz.
tkvi. 1882.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vírter Kálmán végrehajtható Sesevicza Radoszláv végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a zombori kir. törvényszék területén lévő Zomborban fekvő a zombori 3903. sz. tjkvben A. 3. sorsz. alatt foglalt Sesevicza Radoszláv egyedüli nevén álló 2527—2529. hr. 288. összeírasi számú ház és 237 öl beltelekre nézve az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi március hó 27-ik napján délelőtti 9 órakor ezen kir. törvényszék telekkönyvi hatósága hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 72 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1882. évi december hó 14-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Millássevit,
kir. törvszéki jegyző.

Széchenyi József,
kir. törvszéki elnök.

Árverési hirdetmény.

Alólirt m. kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a bezdáni Duna- és mocsár-halászatnak 1883. január 1-től számított 1, 3 vagy 6 évre leendő bérbeadása érdemében 2000 frt évi bérnek kikiáltási ár alapul vételével **f. évi február 19-én délelőtt 11 órakor** a m. kir. Jószágigazgatóság iroda helyiségében, -- nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, melyre a 10% bánatpénzzel ellátott bérleti szándékozók ezennel meghivatnak.

Az árverés megkezdése előtt 10% bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok is nyújthatók be az alólirt jószágigazgatóságnál, illetve az árverési bizottságnál.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jószágigazgatóság kiadóhivatalában betekintethetők.

Zombor, 1883. február 8.

A m. kir. jószágigazgatóság.

6. szám
1883.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbírósa 2589/82 számú végzése által özv. Hán, szül. Frank Erzsébet végrehajtható javára Keller Mátyás kernyajai lakos ellen 200 frt tőke, ennek 1882. évi május hó 5. napjától számított 6% kamatai, és eddig összesen 29 frt 20 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságnál lefoglalt és 360 frtra becsült 8 hold buza vetés fele, 4½ hold zabvetés fele és 3½ hold kukoricavetés feléből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3860/1882. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Kerynyaján a községhezánál leendő eszközölsére **1883-ik évi február hó 17-ik napjának délelőtti 10 óra**ja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1883. évi febr. hó 1. napján.

Cservenka Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

LUSZTIG JAKAB

ZOMBORBAN

főutca, DALOSSEVICS JAKAB ur házában.

Ajánlja dúsan felszerelt

raktárát

mindennemű bel- és külföldi szövetekből.

Elfogad megrendeléseket egy öltönynek 24 óra alatti elkészítésére.

Legújabb divatú **férfi- és gyermeköltönyök** a legjutányosabb áron kaphatók.

Minden e szakmába vágó megrendelések a legújabb divat szerint pontosan eszközöltetnek és a legjutányosabb áron számíttatnak.

6-1

7322. sz.
tk. 1882.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Buják Pál végrehajtható Relics, férj. Alparacz Váta és Alparacz Mladen végrehajtást szenvedők elleni 160 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő Zombor sz. kir. város határában fekvő, a zombori 908. sz. tjkvben Relics férj. Alparacz Váta nevén álló A. 3. (15546—15549) hrsz. 2 hold 1030½ öl szántóra 226 frtban, ugy 15551. hrsz. 275 öl szántóra 124 frtban, továbbá a zombori 2519 sz. tjkvben Alparacz Mladen nevén álló A. 3. (8408—8409) hrsz. 2 hold 863 öl szántóra és szántóra 549 frtban és (8672—8675) hrsz. és 605 ö. i. sz. ház és 1378½ öl szántóra és szántóra 550 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi április hó 19-ik napján délelőtti 9½ órakor e kir. törvényszék telekkönyvi hatósága helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. k. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombori kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság 1882. évi december hó 7-én.

Valter Nándor,
kir. törvszéki jegyző.

Széchenyi József,
kir. törvszéki elnök.

Hirdetmény.

Alólirt községi előjáróság részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát tevő, a helység közvetlen közelében fekvő szőlő és gyümölcsfával beültetett 5 hold községi faiskola, a törvényben előirt terület kivételével 1, esetleg több évre haszonbérbe adatik.

A haszonbérletől megkivántatik, hogy műkertes legyen és ezen szakismeretséget kellőleg igazolja, a részletes feltételek helyben a községhezánál megtudhatók vagy kívánatra beküldetnek. Ajánlatok a község előjáróira címezve f. évi március hó 15-ig fogadtatnak el.

Bajmok, 1883. évi február hó 6-án.

Az előjáróság.

3-1

Pályázati hirdetmény.

Bács megyébe kebelezett Pacsér reform. egyházközség előjárósága. templomának újja építése alkalmából, többféle cserepes, kőmives, ács, kovács-munkákra 6055 forint és 62 krajcár erejéig nyilvános árlejtés útján pályázatot hirdet.

Az építésre vonatkozó tervrajzok, valamint egyéb szükséges ügyiratok, a lelkész lakon, a nappali órák bármelyikében, a vállalkozók számára közzemlére bocsátatnak; megjegyztetvén, miszerint a terv- és költségvetésben föl nem vett munkálatok külön díjazás alá esnek.

A vállalkozók a szokásos 5%-os biztosítással kísért ajánlataikkal folyó évi március hó 4-én, a helyszínén leendő személyes megjelenésre ezennel felhivatnak.

Pacsér, 1883. február hó 5-én.

A reform. egyház előjárósága.

Után nyomat nem díjazatik.

3-1

2679. sz.
tkvi. 1882.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sztanisiczky Milos dályai lakos végrehajtható, Tényi szül. Kupi Franciska zombori lakos végrehajtást szenvedő elleni 831 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő Zombor városi 369. sz. tjkvben Tényi, szül. Kupi Franciska nevén álló A. 3. (1032—1034) hr. 215 ö. i. számú ház és 410½ öl beltelekre az árverést 863 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi február hó 27. napján délelőtti 10 órakor e kir. törvényszék telekkönyvi hatósága helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. a. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban a kir. törvényszék telekhatósága 1882. okt. 26-án.

Bielitzky Kálmán,
kir. tréki jegyző.

Széchenyi József,
kir. tréki elnök.

